

15. Łotwa

	PKB (mld USD)	dynamika PKB (%)	PKB per capita (USD)	inwestycje (% PKB)	inflacja (%) (CPI)	stopa bezrobocia (%)
Łotwa	23,9	7,4	10200	27,1	2,9	8,6

Łotwa jest krajem przemysłowo-rolniczym. Produkuje się m.in. pojazdy silnikowe, sprzęt telekomunikacyjny. Coraz większe znaczenie ma także leśnictwo, rybołówstwo, hodowla (głównie bydła mlecznego). Struktura zatrudnienia: usługi - 43,9%, przemysł - 40,6%, rolnictwo - 15,5%. Handel zagraniczny: eksportuje się głównie ciężarówki (18%), żyto (13%), jęczmień (6,6%), natomiast importuje się gaz ziemny, smary, materiały pędne (60,9%), surówkę miedzi (13,6%). Największymi partnerami handlowymi są: kraje byłego ZSSR, Niemcy.

Obecny stan gospodarki Republiki Łotewskiej jest wynikiem konsekwentnej polityki monetarnej i fiskalnej. Znaczący wpływ odgrywa także integracja z gospodarką światową, poprawa klimatu inwestycyjnego, wzrost bezpośrednich inwestycji zagranicznych i stały postęp w działaniach reformatorskich, związanych z potrzebą wypełnienia warunków stawianych przez Unię Europejską. Od 1 maja 2004 Republika Łotewska znajduje się wśród krajów tworzących Unię Europejską. Choć nie wszystkie stawiane przed tą republiką nadbałtycką wymagania zostały spełnione, to jednak zmiany, które dotychczas zaszły, uzasadniają optymistyczne spojrzenie na przyszłość gospodarczą Łotwy. Zanotowano w ostatnim czasie nieznaczny wzrost inflacji do ok. 3%, ale w dużej mierze był on spowodowany akcesją do Unii Europejskiej. Bardzo dobrze gospodarka łotewska wygląda pod względem wzrostu gospodarczego – utrzymuje się stałe tempo wzrostu na poziomie 6,2% (średnia z ostatnich pięciu lat).

15.1. Zakładanie działalności gospodarczej

Obywatele łotewscy jak i obcokrajowcy mogą rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej na jednakowych zasadach. Łotwa także nie wprowadziła żadnych ograniczeń dotyczących dostępu do rynku pracy.

15.2. Formy prawne działalności gospodarczej

Prowadzenie działalności gospodarczej przez firmy krajowe i zagraniczne reguluje Kodeks Handlowy.

1. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością wymaga minimalnego kapitału założycielskiego w wysokości 2.000 LVL, który należy zdeponować w banku. Nazwa spółki z o.o. powinna zawierać słowa *sabiedriba ar ierobototu atbildibu*, w skrócie SIA lub nazwę *sabiedriba*. Rejestracja nowej spółki z o.o. odbywa się w Rejestrze Przedsiębiorstw Republiki Łotewskiej. W tym celu należy złożyć wymagane dokumenty, m.in. formularz wniosku, umowę i statut spółki, protokół z pierwszego zebrania wspólników, dokumenty potwierdzające wartość zainwestowanego kapitału, dokumenty zawierające adres prawny spółki (pełna lista dokumentów znajduje się na stronie Wydziału Ekonomiczno – Handlowego Ambasady RP w Rydze: www.poltrade.lv). Opłata skarbową za rejestrację przedsiębiorstwa wynosi 100 LVL dla spółek, których kapitał założycielski nie przekracza 5.000 LVL lub 250 LVL dla spółek, których kapitał założycielski jest wyższy niż 5.000 LVL. Należy również uiścić opłatę w wysokości 25 LVL za publikację ogłoszenia w gazecie „Latvijās Vestnesis” (www.lv-laiks.lv).
2. Spółka akcyjna wymaga kapitału założycielskiego, którego wysokość zależy od charakteru prowadzonej działalności. Dla banków wysokość kapitału założycielskiego wynosi 2.000.000 LVL, dla ubezpieczeń na życie - 1.000.000 LVL, dla innych ubezpieczeń - 500.000 LVL, dla spółek giełdowych - 100.000 LVL, dla lombardów - 10.000 LVL i dla wszystkich

pozostałych spółek akcyjnych - 5.000 LVL. Dokumenty założycielskie potrzebne do założenia spółki akcyjnej są podobne do dokumentów wymaganych przy spółce z ograniczoną odpowiedzialnością.

3. Przedstawicielstwo firmy zagranicznej na Łotwie może zostać otwarte po otrzymaniu pozwolenia od Rejestru Przedsiębiorstw Republiki Łotewskiej. Przedstawicielstwo nie posiada prawa do prowadzenia działalności gospodarczej. W celu otrzymania zezwolenia na otwarcie przedstawicielstwa, firma powinna złożyć do Rejestru następujące dokumenty: kwestionariusz z Rejestru Przedsiębiorstw wskazujący cel i potrzebę otwarcia przedstawicielstwa, zalegalizowany certyfikat rejestracyjny wydany przez zagraniczną jednostkę rejestrującą firmy, statut firmy zagranicznej, list rekomendacyjny z banku obsługującego firmę zagraniczną, pełnomocnictwo dla osoby występującej w imieniu firmy zagranicznej wraz z kopią paszportu i dwoma zdjęciami tej osoby (format 3cm x 4cm), dokumenty potwierdzające adres przedstawicielstwa na terenie Łotwy, potwierdzenie z banku o dokonaniu opłaty skarbowej. Przedstawicielem firmy zagranicznej może być osoba fizyczna nie prowadząca działalności gospodarczej - opłata skarbową wynosi 50 USD. Opłata za przedłużenie lub zmianę okresu działalności i wniesienie zmian do statutu przedstawicielstwa wynosi 100 USD.
4. Oddział (filia) firmy zagranicznej ma prawo do prowadzenia działalności na terenie Łotwy. Powinien być zarejestrowany jako płatnik podatków w Republice Łotewskiej oraz w Rejestrze Przedsiębiorstw Republiki Łotewskiej. W celu rejestracji stałego oddziału (bądź filii) firmy zagranicznej, do Rejestru Przedsiębiorstw powinny być dostarczone następujące dokumenty: dane przedsiębiorstwa zagranicznego, statut oddziału, dokumenty potwierdzające wiarygodność firmy zagranicznej, pełnomocnictwo dla osoby reprezentującej oddział oraz pozwolenia lub licencje na prowadzenie tych rodzajów działalności, które wymagają pozwoleń lub licencji. Opłata za założenie oddziału wynosi 800 USD.

Wszystkie dokumenty wydane zagranicą winny być przetłumaczone na język łotewski i potwierdzone notarialnie.

15.3. Podatek dochodowy od przedsiębiorstw

Podatek dochodowy od przedsiębiorstw obejmuje wszystkie przedsiębiorstwa zarejestrowane na Łotwie, w tym przedsiębiorstwa zagraniczne i stałych przedstawicielstw przedsiębiorstw zagranicznych.

Od 1 stycznia 2004 stopa podatkowa dla wszystkich rodzajów przedsiębiorstw wynosi 15%.

Przedsiębiorstwa małe korzystają ze zniżki podatkowej w wysokości 20% od kwoty naliczonego podatku. Do tej grupy przedsiębiorstw zaliczają się te firmy, których majątek bilansowy nie przekracza 70.000 LVL, te, których roczny obrót netto jest mniejszy niż 200.000 LVL lub te, które zatrudniają średnio 25 osób. Aby firma mogła skorzystać ze zniżki, powinna spełniać co najmniej 2 z powyższych warunków.

15.4. VAT

Standardowa stawka podatku VAT na Łotwie wynosi 18%. Podstawę opodatkowania stanowi roczna suma ogólnej wartości dostarczonych dóbr i świadczonych usług.

Od 1 stycznia 2003 roku obowiązuje także dodatkowa stawka VAT w wysokości 9%. Obejmuje ona:

- literaturę dla młodzieży, literaturę szkoleniową i naukową,
- działalność środków masowego przekazu,
- dostawy ciepłej i zimnej wody, kanalizację i usuwanie śmieci,

- specjalistyczne artykuły dla niemowląt,
- usługi pogrzebowe,
- usługi hotelarskie.

Następujące towary i usługi zwolnione są całkowicie z podatku VAT:

- usługi edukacyjne, socjalne i medyczne,
- dostawy farmaceutyków i sprzętu medycznego,
- usługi kulturalne,
- wpływy z loterii, gier hazardowych itp.,
- usługi świadczone przez instytucje kredytowe i ubezpieczeniowe,
- dotacje, także rzeczowe, na rzecz pomocy humanitarnej,
- usługi konsularne,
- badania naukowe,
- filmy fabularne, dokumentalne i animowane,
- sprzedaż nieruchomości z wyjątkiem sprzedaży nieruchomości, które nie były dotąd używane oraz przekazania nieruchomości użytkownikowi po ukończeniu budowy,
- dostawy dóbr importowanych wyłączonych z podatku celnego, z wyjątkiem dostaw dóbr o stawce zerowej podatku celnego,
- usługi w zakresie pożarnictwa,
- dostawy eksportowe i międzynarodowe usługi (w tym transportowe),
- usługi pocztowe,
- przewożenie uczniów przez licencjonowanych przewoźników.

15.5. Ważne adresy

- Ambasada RP w Rydze, Mednieku 6 B
LV-1010 Riga
tel.: +371 7031500
e-mail: ambpol@apollo.lv
(Sekcja Konsularna - tel.: 7031504, fax: 7031554)
- Wydział Ekonomiczno - Handlowy Ambasady RP w Rydze: www.poltrade.lv
Elizabetes 2^a
LV-1340 Riga
tel.: +371 7039751, 7039752, fax: 7039755.
e-mail: weh@poltrade.lv
- Ekonomikas Ministrija (Ministerstwo Gospodarki)
Brivibas 55
LV-1519 Riga
tel.: +371 7013101, fax: 7280882
- Finanšu Ministrija (Ministerstwo Finansów)
Smilsu 1
LV-1919 Riga
tel.: +371 7095502, fax: 7095503
www.fm.gov.lv
- Latvijas Tirdzniecības un Rūpniecības kamera (Łotewska Izba Przemysłowo-Handlowa)
K. Valdemara 35
Riga LV-1010
tel.: +371 7225595, fax: 7820092, 7332276
- Latvijas Tirgotāju Asociācija (Łotewskie Stowarzyszenie Handlowców)

Bruninieku 12-9
LV-1001 Riga
tel.: +371 7297372. tel./fax:7297364

- Latvijas Mazo un Vidējo Uzņēmumu Konfederācija (Konfederacja Małych i Średnich Przedsiębiorstw)
Valmieras 31
Rīga LV-1009
tel.: +371 9515765, tel./fax:7554667
- Latvijas Attīstības aģentūra (Agencja Rozwoju Łotwy)
Perses iela 2, Rīga LV-1442, Latvia, tel.: +371 7039400, fax: 7039401